

HEEMKUNDEKRING

De Heerlijkheid *Oirschot*

NIEUWSBRIEF augustus 2022

Voorwoord

Op de warmste dag van het jaar kozen mijn vrouw en ik voor een koele bestemming: in de bioscoop in Den Bosch gingen wij naar de film Elvis. Veel van onze leden hebben de leeftijd dat ze de opkomst van de Rock 'n Roll, en ook van Elvis Presley, hebben meegemaakt. Misschien hebben ze zelfs gedanst op de muziek van de King of Rock 'n Roll, bij het Geveltje of in de Bonkie Club.

De film toont het leven van Elvis vanuit het perspectief van zijn manager, colonel Tom Parker. Pas in de jaren zeventig werd bekend dat de colonel, zoals hij werd genoemd, eigenlijk als illegale vreemdeling in de Verenigde Staten verbleef, en oorspronkelijk afkomstig was uit Nederland. Hij reisde zonder papieren in 1927 als achttienjarige jongen naar het land van de (toen nog) onbegrensde mogelijkheden. Tom Parker ontdekte Elvis Presley in 1955, toen Elvis pas twintig jaar oud was, en maakte hem wereldberoemd. De film laat echter zien dat de colonel Elvis ook schaamteloos uitbuitte, en een zware stempel drukte op zijn carrière. Dat Elvis nooit buiten de VS heeft opgetreden kwam omdat Parker als stateloos burger de Verenigde Staten niet durfde te verlaten, uit angst daarna niet meer te worden toegelaten.

De colonel werd als Andreas Cornelis van Kuijk geboren in Breda op 26 juni 1909. Zijn vader was een voormalig militair die als stalmeester voor van Gend & Loos werkte. Als we zijn stamboom terug volgen komen we uiteindelijk uit in Oirschot. Om precies te zijn: de vader van de betovergrootvader van Andries van Kuijk was Jan Henrick van Cuijk, geboren te Oirschot in 1731, die in 1759 in Waspik trouwde met Adriaantje Andries Sneeuw. Jan van Cuijk stamt uit een oude Oirschotse familie.

En zo is er dus een onverwachte band tussen Oirschot en Elvis Presley. Wellicht een aanleiding voor een Elvis festival op de markt? Of misschien raakt u geïnspireerd om vanavond weer een keer te luisteren naar Are you lonesome tonight, onder het genot van een koud biertje of rosé in de avondzon.

Wij wensen u in ieder geval een hele fijne zomer toe, en zien u graag terug in september.

Anton Neggers
Voorzitter

In memoriam Sjef Smetsers (1928-2022)

Op 2 juli overleed ons heemlid Sjef Smetsers op 94 jarige leeftijd. Sjef was geboren en overleed in Oirschot, en bracht zijn werkzame leven door in de Kempen, onder andere als loco-secretaris in Vessem. Op latere leeftijd behaalde hij zijn meestertitel.

In Oirschot was Sjef actief voor verschillende, veelal aan erfgoed gerelateerde, organisaties. Hij was o.a. bestuurslid van onze heemkundekring en meer recent voorzitter van de vriendenkring van de 4 Quartieren. Maar Sjef was ook een trouwe bezoeker van onze heemavonden: de laatste jaren in zijn rolstoel met zijn vaste begeleidster.

In coronatijd schreef Sjef op 92-jarige leeftijd een boek over de Reijsende man, waar hij in zijn jeugd gewoond had. Het boek werd genomineerd voor de heemprijs in 2021.

Grote studiereis België op zaterdag 15 oktober 2022

In de vorige nieuwsbrief hebben we al gemeld dat de datum van de Grote Studiereis van dit jaar verplaatst is naar zaterdag 15 oktober 2022.

Dit omdat de leden van de nieuwe Reiscommissie op de eerder geplande datum in september verhinderd zijn en zij willen er natuurlijk wel bij zijn. Daarom is in overleg met het bestuur gekozen voor een nieuwe datum.

De bestemming voor de grote studiereis was België en dat blijft gehandhaafd.

De vorige reiscommissie had al het nodige voorwerk hiervoor uitgevoerd en daar wil de nieuwe reiscommissie dankbaar gebruik van maken.

Inmiddels is ook het reisdoel bekend en dat wordt het gebied rondom Hoogstraten en Turnhout! Meer informatie over de Grote studiereis volgt in de komende Nieuwsbrief van september.

De nieuwe Reiscommissie, bestaande uit Wim van Kollenburg, Frank van Laarhoven en Arthur de Vries, is volop bezig met de voorbereiding en gaat er met nieuw elan zeker iets moois van maken.

De nieuwe reiscommissie

Zomeravondmarkt 1 september 2022

Op donderdagavond 1 september is er weer een Zomeravondmarkt op het historische marktplein van Oirschot. Van 18.30 tot 21.30 uur kunt u de gezellige avondmarkt bezoeken. De heemkundekring geeft daar acte de présence met o.a. oude boeken en foto's.

Wij wensen u veel 'snuffel'plezier en gezellige ontmoetingen tijdens de zomeravondmarkt!

Open Monumentendagen 10 en 11 september a.s.

Op zaterdag 10 en zondag 11 september a.s. vinden weer in heel Nederland de Open Monumentendagen plaats. De werkgroep die in Oirschot alle activiteiten hieromheen coördineert spreekt van 'ErfgoedWeekend Oirschot' omdat er meer te zien is dan alleen monumentale gebouwen en tuinen.

Tijdens het weekend worden ook andere soorten erfgoed, zoals religieus, militair, cultuur-landschappelijk, bestuurlijk, ambachtelijk, industrieel, agrarisch en ook mobiel (rollend) en immaterieel erfgoed. Speciale aandacht gaat dit jaar uit naar het culinaire erfgoed. Restaurants in Oirschot hebben hiervoor 'vergeten' gerechten op een speciale erfgoedmenukaart gezet. En brouwerij Vandeoirsprong brouwt gruitbier, een bier met gruit in plaats van hop als conserveringsmiddel, zoals dat in Nederland voor het jaar 1320 gebeurde.

Allebei de dagen is er van 12.00 tot 17.00 uur een uitgebreid programma. Als u klikt op de volgende link: www.openmonumentendag.nl. en het zoekwoord Oirschot intikt komen alle activiteiten naar boven met een schat aan informatie.

Ook de Oirschotse en Beerse heemkundekringen presenteren zich tijdens het Erfgoedweekend door openstelling van de heemkamer op Dekanijstraat nr. 10 in Erfgoedcentrum de Ravenpoort. Er wordt o.a. een film vertoond over Oirschot anno 1962 en natuurlijk kunnen bezoekers onder het genot van een kopje koffie een praatje maken met leden van de heemkundekringen.

Actie Rabo Club Support

Heemkundekring 'De Heerlijkheid Oirschot' doet ook dit jaar weer mee met Rabo ClubSupport. Net als eerdere jaren kan iedereen die lid is van de Rabobank zijn stem uitbrengen op diverse Oirschots clubs waarvan de heemkundekring er eentje is.

Als bestedingsdoel heeft het bestuur dit jaar gekozen voor het project: *'Verdere vernieuwing Canon van Oirschot'*.

Als u Heemkundekring 'De Heerlijkheid Oirschot' wilt helpen om het bestedingsdoel te realiseren ga dan tussen 5 en 27 september a.s. naar de website van de Rabobank: www.rabobank.nl/clubsupport en breng uw stem uit op de heemkundekring.

Hoe meer stemmen, hoe hoger het bedrag, dus iedere stem telt! Alvast bedankt.

Lezing: Donderdag 20 oktober a.s. De Eerste Wereldoorlog in Nederland en in Brabant

Donderdagavond 20 oktober 2022 vindt om 20.00 uur in de Harmoniezaal van restaurant De Burgemeester in Oirschot de eerste lezing van het najaarsprogramma van de heemkundekring plaats. Spreker Tom Sas houdt dan een inleiding over het onderwerp: 'De eerste wereldoorlog in Nederland en Brabant'.

Nadat in de zomer van 1914 de oorlog buiten onze landsgrenzen losbarstte, verklaarde Nederland zich neutraal. De Grote Oorlog die van 1914 tot 1918 zou duren kende een allesvernietigend karakter. De oorlog werd onder meer gekenmerkt door een slijtageslag in de loopgraven, massale stormlopen die in bloed gesmoord werden en het gebruik van nieuwe wapens.

Lang bestond het beeld dat Nederland na de neutraliteitsverklaring zich achter de dijken had terug getrokken en de mensen overgingen tot de orde van de dag. In zijn lezing zal Tom Sas laten zien dat dit beeld genuanceerd dient te worden. De Nederlandse neutraliteit diende gedurende de oorlogsjaren gewapenderwijs verdedigd te worden. In de Nederlandse samenleving waren, behalve de aanwezigheid van militairen, de effecten van de oorlog die om ons heen woedde spoedig merkbaar: geïnterneerde militairen, vluchtelingen, distributie en schaarste.

In de voordracht zal zeker ook aandacht zijn voor hetgeen er in Brabant en in Oirschot van deze bijzondere periode uit onze geschiedenis merkbaar was.

Drs. T.P. (Tom) Sas (Oirschot 1980) studeerde geschiedenis aan de Katholieke (nu Radboud) Universiteit te Nijmegen waar hij afstudeerde met een scriptie over de relatie tussen Nederland en Groot-Brittannië in de Eerste Wereldoorlog. Sinds 2007 doceert hij geschiedenis aan het ds. Pierson College in 's-Hertogenbosch. Daarnaast werkt hij als zelfstandig historisch onderzoeker. Hij publiceert met regelmaat over het thema Nederland en de Eerste Wereldoorlog. Zo droeg hij onder meer als auteur en redacteur bij aan de totstandkoming van de regiobundel Brabant en de Eerste Wereldoorlog (2016) en de stadsbundel 's-Hertogenbosch en de Eerste Wereldoorlog (2018). In 2018 verscheen zijn boek Holland Neutraal over de Nederlandse Leger- en Vlootfilm. In voorbereiding is een boek over een Friese militair, Jelte Kornelis. Daarnaast is hij secretaris van de Stichting Studiecentrum Eerste Wereldoorlog (SSEW) en organiseert hij ook excursies naar de voormalige slagvelden van de Eerste Wereldoorlog in België en Noord-Frankrijk.

De lezing vindt plaats op donderdagavond 20 oktober 2022 in de Harmoniezaal van restaurant De Burgemeester, Markt 21, Oirschot en start om 20.00 uur. Voor leden is de lezing gratis. Ook andere bezoekers zijn van harte welkom tegen een vergoeding van € 5.-.

Uitgaven en mededelingen

1) Onze heemkundekring heeft een facebookaccount. U kunt ons vinden op:

2) Nieuws over de heemkundekring kunt u vinden op de website via deze link:

www.deheerlijkheidoirschot.nl

3) Stichting Landschap het Groene Woud maakt een landschapsbiografie van de Dommel om de geschiedenis van dit stroomgebied in beeld te brengen. Vrijdag 30 sept. a.s is om 13 uur hierover een presentatie bij te wonen in de raadzaal van de gemeente Boxtel. Aanmelden kan tot 15 sept. as via e-mailadres: broestenburg@hetgroenewoud.com

4) In dit najaar organiseert Erfgoed Brabant vier erfgoedcolleges met als rode draad *de Tweede Wereldoorlog in Noord-Brabant*. Het 1^e college: 'Vergeten bevrijders' vindt plaats op 22 sept. as. van 15-17 uur. Locatie: Willem II Poppodium 's- Hertogenbosch. Kosten € 15,-. Voor meer info zie: www.erfgoedbrabant.nl Aanmelden via : info@erfgoedbrabant.nl o.v.v. college en adresgegevens.

5) De Brabant-Collectie is een fotobank rijker! Een kleine honderd opnamen van fotograaf Gaston Remery met de onderwerpen platteland en het Rijke Roomse Leven staan online en worden de komende jaren verder aangevuld. [Bekijk de fotobank via de volgende link:](#)

[Bekijk fotobank](#) →

6) Brabants Heem organiseert i.s.m. andere erfgoedpartijen op vrijdag 2 september 2022 in Jan van Besouw Cultureel Centrum Goirle de netwerkdag 'Heemkunde ontmoet Immaterieel Erfgoed'. Start 10 uur. Deelname is gratis. Voor meer info zie www.brabantsheem.nl . Opgeven via e-mail : immaterieelerfgoed@brabantsheem.nl.

Bloemencorso Zundert

7) Brabants Heem heeft i.v.m. haar 75 jarig bestaan het Jubileumboek 'Tradities in Brabant' uitgebracht. In de voorverkoop tot 31 augustus as is het boek voor leden van heemkundekringen ad € 20,- te verkrijgen. Vanaf 1 september bedraagt de verkoopprijs € 25,-. Als u interesse heeft stuur dan een mail naar : secretariaat@deheerlijkheidoirschot.nl

Erfgoedcentrum De Ravenpoort

De Heemkamer is na de zomerstop vanaf 1 september weer geopend!

Iedere maandag kunt u hier van 18.30 tot 21 uur terecht.

Voorlopig wordt 1 avond per week als openingstijd gehandhaafd.

Daarnaast is de heemkamer als proef ook overdag geopend.

Iedere 2^e woensdag van de maand kunt u er van 10.30 tot 12 uur terecht.

Woensdagochtend 14 september as is de eerstvolgende keer.

Er blijft behoefte aan gastheren en gastvrouwen, die de bezoekende leden willen ontvangen. Mocht u geïnteresseerd zijn in dit leuke werk, neem dan contact op met Marina Pasmans. Ook mensen die een poetskarweitje op zich willen nemen kunnen dit aan Marina doorgeven. Dat kan via mail: marinapasmans@hotmail.com (of telefonisch: 06-2072104).

Activiteitenkalender najaar 2022

(Let op: Tussentijdse wijzigingen zijn mogelijk!)

Za 10 en Zo 11 september 2022	Open Monumentendagen/Erfgoedweekend Openstelling Heemkamer van 12 tot 17 uur
Zaterdag 15 oktober 2022 (was eerder gepland op 17 sept.)	Grote studiereis naar België Gebied Hoogstraten en Turnhout
Do 20 oktober 2022	Lezing: 'De Eerste Wereldoorlog in Nederland en in Brabant' Harmoniezaal De Burgemeester
Do 17 november 2022	Lezing: 'Zandpaden: wat moet je ermee?' Café 't Vrijthof
Do 15 december 2022	Lezing: 'op alles wel ende rijpelijkgelet', Rechtspraak van de schepensbank. Harmoniezaal De Burgemeester